

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ ПО ЛИТЕРАТУРА ЗА 5. КЛАС

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
1–2		Четенето – труд и творчество. Художествена литература и анализ на литературен текст. Изясняване на понятията чрез илюстративния материал – откъсите от „Неверница Арда“ и „Река Марица“
3		Да проверим! Въпроси и задачи за контрол и самоконтрол (тест за установяване на входящото равнище на знанията и уменията по литература)
4		Художествена словесност (мит, фолклор, литература). Изясняване на понятията чрез илюстративния материал – откъсите от „Неверница Арда“ и Река Марица“
5	Светът и човекът Старогръцки митове Произход на света и боговете Раждането на Зевс Зевс сваля Кронос	Сътворението на света в представите на древните гърци
6		Митът – най-древното художествено творение на човека
7	Борбата на боговете олимпийци с титаните Борбата на Зевс с Тифон Олимп	Боговете на древните гърци. Олимпийски ред.
8		Подобен преразказ. Характерни особености на подробния преразказ. Подготовка за писане на подобен преразказ
9		Писмен подобен преразказ на гръцки мит или на текст по избор

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
10–11	Бог е направил всичко Добро е Първите хора В селенията на Бога	Сътворението на света и човека според Библията
12	„Имир, леденият великан“ – скандинавски мит	Сътворението на света според мита „Имир, леденият великан“
13	„Как била създадена земята“ – българска фолклорна легенда	Сътворението на света в представите на нашите предци. Сведения за славянските богове. Фолклорна легенда
14	„Раждането на Вахагн“ – арменски мит	Боговете на древните арменци. Мит (обобщение)
15		Фолклор, фолклорна словесност. Художествена условност. Специфика на художествената литература. Изясняване на понятията чрез илюстративния материал – откъси от „Бабините приказки“, „Косачи“
16	„Славки си рожба не трае“ – фолклорна песен	Митологични и фолклорни представи за света на хората и за света на боговете в песента „Славки си рожба не трае“
17		Народни обичаи и вярвания, изобразени в текста. Фолклорна песен. Олицетворение
18	„Тримата братя и златната ябълка“ – фолклорна приказка	Пътят на най-малкия брат. Модел на вълшебната приказка. Епизод
19		Горната и долната земя в приказката „Тримата братя е златната ябълка“. Пространство и време във вълшебната приказка. Космическото дърво
20		Особености на фолклорната вълшебна приказка. (Обобщение)
21	„Слънцето и Луната“ – еврейска приказка	Сътворението на света според еврейската приказка „Слънцето и Луната“. Взаимоотношенията между Бог и неговите творения. Поуките в еврейската приказка

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
22	„Легенда за рома“ – ромска приказка	Ром и неговите потомци. Ценностите на хората в родовата общност. Благословия. Проклятие
23		Трансформиращ преразказ. Характерни особености на трансформирания преразказ. Подготовка за писане на трансформиращ преразказ
24		Писмен трансформиращ преразказ – преразказ на „Легенда за рома“ от името на Ром
25	„Събра Марко триесе юнаци“ – фолклорна песен	Представата за юначество в песента. Сравнение между триглавата змия и демоничните същества в изучени митологични и фолклорни текстове. Характерни за фолклорната песен художествени средства и похвати (Епитет. Повторение. Хипербола)
26		Предание. Сравнение между легенда и предание
27		Да проверим! Задачи за контрол и самоконтрол
28		Подготовка за класна работа. Прочит и анализ на проверени писмени преразкази. Прочит на текста за подробен преразказ за класната работа. Планиране. Устен преразказ
29		Класна работа. Писмен подробен или трансформиращ преразказ (по избор)
30		Анализ и поправка на класната работа. Четене на писмени подробни преразкази. Анализ на грешки, допуснати в резултат на неспазени изисквания за подробен или трансформиращ преразказ. Анализ и редактиране на правописни и пунктуационни грешки
31	Фолклорен празничен календар	Слънчев-лунен календар. Обред, обичай, ритуал. (Изясняване на понятията чрез урочните статии „Празниците на българите“, „Слънчев-лунен календар“ и фолклорната легенда „Защо не е само лято“)

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
32–33	<p><i>Колега</i> „Ой те, дръце, право дръвце“ – фолклорна песен „Млада бога“ – Илия Волен „Станенине господине“ – фолклорна песен</p>	<p>Коледа – празник на надеждата. Запознаване с библейското събитие. Изясняване на характерните особености на празника. Представяне на празника и празничната обредност (Бъдник, коледари, коледуване и т. н.). Фолклорни песни, свързани с празника. Художествени образи и картини. Занимателни задачи: организиране на конкурси (за оригинално коледно пожелание, за илюстрирана картичка, за сурвачка)</p>
34	<p><i>Прошка</i> „Благословия на кукерския цар“ – фолклорна песен</p>	<p>Прошка – празник на духовното пречистване. Представяне на народния обичай Прошка: ритуал и обичайни реплики. Християнски ценности и родови традиции в основата на народния обичай. Народният обичай Кукери. Символика на кукерското шествие, на различните персонажи, на кукерските облекла и на кукерската маска. Фолклорни текстове, свързани с празника. Благословия. Характерни художествени средства и похвати. Прилики и разлики между кукерите и коледарите. Занимателни задачи: организиране на конкурс за най-добре изработена кукерска маска</p>
35–36	<p><i>Великден</i> „Яйцето на живота“; „Родба на родбите“ – фолклорни песни „Пролетен празник“ – Кирил Христов „Възкресение“ – Елисавета Багряна</p>	<p>Великден – празник на извисения човешки дух и на възродената природа. Запознаване с библейското събитие. Изясняване на характерните особености на празника. Представяне на празника и празничната обредност (боядисване на яйца, обредни хлябове, козунаци и т. н.). Символика на яйцето (митът за космическото яйце), народни вярвания във фолклорната песен „Родба на родбите“. Празникът в художествените текстове на Багряна и на Кирил Христов. Разчитане на образите, свързани с християнската традиция и възкръсващата природа. Занимателни задачи: Организиране на конкурси (за оригинално великденско пожелание, за илюстрирана картичка, за най-красиво боядисано яйце)</p>

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
37	<i>Гергьовден</i> „Свети Георги и лаямата“ – фолклорна легенда	Гергьовден – един от най-тачените празници. Същност на празника и образът на светеца според християнската митология и фолклорните текстове. Празнични обичаи и празнична обредност (празнична трапеза, виене на венци, люлеене на люлки и др.). Празникът Гергьовден в нашия край. Фолклорни текстове, свързани с празника. Фолклорна легенда. Художествени образи, художествени средства и похвати
38	<i>Еньовден</i> „Еньо, Еньо, Еньо ергеньо“ – фолклорна песен	Еньовден – празник на Св. Йоан Кръстител и на билкарите. Представяне на празника. Представяне на светеца. Празнични обичаи и празнична обредност (бране на билки, виене на венци, напяване на пръстен и китки, „мълчана вода“, „Еньова буля“). Фолклорни текстове, свързани с празника. Художествени образи, художествени средства и похвати. Гатанка
39	<i>Димитровден</i> „Рано ми ранил Димитър“ – фолклорна песен	Димитровден – празник на Св. Димитър – покровител на зимата, студа и снега. Представяне на празника. Представяне на светеца. Празнични обичаи и празнична обредност (гадаене за времето през зимата, за здраве и имотност). Образът на светеца в иконите. Съпоставка между иконите на Св. Димитър и Св. Георги. Наблюдение на икони и иконописи в църква
40		Съчинение описание. Характерни особености на съчинението описание. Запознаване с образците в учебника. Подготовка за писане на съчинение описание
41		Писане на съчинение описание
42	<i>Пасха</i> Пасхална молитва	Пасха – основен еврейски празник. Представяне на библейското събитие. Представяне на празника. Празнични обичаи и празнична обредност (празнична трапеза, символика на празничните ястия, ритуално измиване на ръцете, четене на свещена книга). Всемогъщата сила на Бога и историята на евреите, разкрити в пасхалната молитва. Художествени средства и похвати

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
43	<i>Курбан байрам</i> – Слави Славов „Светецът“	Курбан байрам – един от основните празници на мюсюлманската религия. Представяне на празника. Празнични обичаи и празнична обредност (жертвоприношение, раздаване на милостиня на бедни и болни). Празникът Курбан байрам в разказа „Светецът“. Художествени послания, образи и картини. Общото в празниците на различните етноси в България
44	<i>Сватба</i> „Ела се вие превива“ – фолклорна песен	Сватбата – обичай, свързан с продължаването на рода и съхраняването на живота. Представяне на годежното празненство и сватбения обред. Фолклорни текстове, свързани със сватбения обред. Чувства, образи, художествени средства и похвати. Фолклорна песен. Варианти на фолклорна песен. Изграждане на представа за вариантност чрез трите текста на песента „Ела се вие превива“
45	<i>Раждане</i> „Снощи се дете родило“ – фолклорна песен	Раждането – най-радостното и очаквано събитие в семейството. Обреди и ритуали, изпълнявани преди и след раждането на дете в семейството (за предпазване от беди, болести и др., благопожелания за бъдещето на новороденото). Фолклорни текстове, свързани с раждането на дете в семейството. Надежди, послания, настроения, породени от възпяването събитие. Силабическо стихосложение
46		Да проверим! Задачи за контрол и самоконтрол
47	Човекът и общността „Овде е дръво столовито“ – фолклорна песен	Изясняване на понятията род, семейство и отношенията между членовете им чрез илюстративния текст „Игра на врабчета“. Представата за устойчивостта на рода в песента „Овде е дръво столовито“. Символика. Идеини внушения. Занимателни задачи – представа за родословно дърво. Проучване на рода и изработване на родословно дърво

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
48	„Два са бора ред поредом расли“ – фолклорна песен	Традиционни родови добродетели, възпети в песента „Два са бора ред поредом расли“. Отношения и чувство между братя и сестри. Фолклорна песен – характерни особености. Проявление на особеностите на фолклорната песен в „Два са бора ред поредом расли“. Отрицателно сравнение
49	„Котаракът наставник или котаракът в чизми“ – Шарл Перо	Подялбата на бащиното наследство. Принципи на унаследяване и обезнаследяване. Ролята на наследство за оцеляването и продължаването на рода
50		Пътят на най-малкия брат или Котаракът – вълшебният помощник
51		Модел на вълшебната приказка. Функции на героите. Пътуващи фолклорни мотиви. Съпоставка между приказката „Котаракът наставник или котаракът в чизми“ на Шарл Перо и „Котаракът в чизми“ на Братя Грим. Занимателни задачи – изработване на карнавален костюм
52–53	„Гьсарката на кладенеца“ – Братя Грим	Развитие на сюжета в приказката „Гьсарката на кладенеца“. Основни епизоди. Идеята в приказката, изразена чрез опозициите красиво-грозно, бедност-богатство. Героите в приказката. Главни и второстепенни герои. Разказвачът в приказката
54		„Ако не знаеш, няма да можеш“. Особенности на българските пословици и поговорки. Поуката в пословиците – възможност за образно представяне на идеята в приказката. Занимателна задача – организиране на театрално представление
55		Съчинение повествование. Изясняване на същността на съчинение повествование. Подготовка за писане на съчинение повествование
56		Писмено съчинение повествование. Изпълнение на задача от учебника по избор

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
57–58	„Грозното патенце“ – Х. К. Андерсен	Патилата на грозното патенце. Композиция на приказката. Ролята на премеждията за развитието на действието и за разкриване на героя. Роля на описанието. Разсъждение върху избран цитат/цитати от приказката. Занимателни задачи – драматизиране на художествен текст. Видове театрални техники
59		Разсъждение на тема по избор от предложените в учебника
60–61	„Златното момиче“ – българска фолклорна приказка	Развитие на сюжета в приказката. Композиция. Изпитанията на завареното момиче. Характеристика на завареното и на доведеното момиче. Варианти на приказния сюжет. Съпоставка на българската фолклорна приказка „Златното момиче“ и бесарабската „Златната мома“
62		Съчинение повествование. Подготовка за създаване на съчинение повествование
63		Писане на съчинение повествование.
64	„Търговецът“ – Сава Попов	Хитър Петър като приказан герой. Приказки за Хитър Петър. Образът на Хитър Петър в приказката „Търговецът“
65		Как да разказваме и преразказваме сладкостно. Занимателна задача – конкурс за най-добър разказвач на приказки за Хитър Петър
66–67	„Главатарят, който поискал да плени месечината“ – турска приказка	Развитие на конфликтите в приказката „Главатарят, който поискал да плени месечината“. Нравствени ценности, утвърдени чрез проявите на героите
68		Как да съчиним приказка? Представяне на различни модели и похвати за съчиняване на приказка. Разглеждане на образците в учебника
69		Съчиняване на приказка
70–71	„Троица братя града градяха“ – фолклорна песен	Мотивът за враждането във фолклорната песен „Троица братя града градяха“. Мотивът за вражданата невеста във вариантите на песента. Занимателни задачи – проучване и записване на фолклорни текстове

Учебен час	Текст, автор	Урочна тема
72	„Най-справедливият“ – Елин Пелин	Справедливо и несправедливо в приказката „Най-справедливият“. Разсъждение върху въпроса: Коя истина за живота на човека разкрива тестът
73–74	„Даваш ли, даваш, балканджи Йово“ – фолклорна песен	Духовната сила на балканджи Йово, разкрита в диалога. Разсъждения върху въпроса: Защо българите бранят смело своята вяра
75–76	„Бил се Марко с турци еничари“ – фолклорна песен	Подвигът на Крали Марко, разкрит в песента „Бил се Марко с турци еничари“. Стихосложение. Образът на Крали Марко във фолклорните юнашки песни и живописата
77	„Момче с крила“ – Агоп Мелконян	Съдбата на момчето с крила. Разсъждения върху въпроса: Достатъчно ли е човек да има крила, за да полети
78		Подготовка за класна работа
79		Класна работа
80		Поправка на класна работа
81	„Приспивна песен“ – Асен Разцветников	Взаимоотношенията между членовете на семейството, разкрити в стихотворенията „Приспивна песен“, „Над люлката“ и „Приспивна песничка“. Занимателна задача – съчиняване на весела песничка и на мелодия към нея
82	„Родната реч“ – Иван Вазов	Родното слово в стихотворението „Родната реч“
83		„Да проверим!“ Въпроси и задачи за контрол и самоконтрол
84–85		Годишен преговор